

Titel: BREV TIL: Louis Leonor Hammerich FRA: Paul Diderichsen (1951-04-12)

Citation: "BREV TIL: Louis Leonor Hammerich FRA: Paul Diderichsen (1951-04-12)", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 1. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds: https://tekster.kb.dk/text/lh-texts-kapsel_004-shoot-workidUtilg636_0000_004_Diderichsen-Hammerich_0130.pdf (tilgået 20. juli 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

lii/4 1*51

Kaere Hammer i ch, Hår jeg ikke aflader méd at tilskrive Dem i alle xjtjLxtone&rter og fortrinsvis i dur, er' det' fordi det personligt 'er mig oio at gøre ligger at komme tli 'forståelse med. Dem i denne oag, som t&x. os beggex ax 65.sinde,b-Vde personligt og'videnskabeligt. For nu at begynde med'dot fors te,som tel skulle være det mindst vidtløftige,så beklager jeg meget,hvis jeg i min skuffelse over Deres (i mine øjne uforstående)avar£ har brugt udtryk,som har kunnet ' aåre'Dem. Jeg veed,hvor vidunderlig fri Be er for smålighed i den retning,så hvis jeg skulle have misbrugt Deres storsind ,ville det gøre mig oprigtigt ondt. Jeg vil derfor ik/.e tøve med fet- forsikre Ben,at jeg ikke kåuuitix ftelfer den opfattelse,at De gennem årene skul- ♦ le have forfulgt Hjelmslev. Jeg forstod og påekønnede- i høj grad Le- res holdning i den tragiske strid'der forbitrede Brøndals sidste aa- ge,og hvor det had der fra begge sider afslørede-sig havae et nasten i modsætning til Aaaurbahipailis har jeg altid

patologisk 'præg, og gla.det mig over den fuldt ud saglige måde,hvorpå De og Hj. i fakultet ét har drøftet divergerende opfattelser. Jeg forstår også: bedre end de fleste den holdning at man samtidig kan føle sympati og beundring for en mand og angribe ham'skarpt på et enkelt punkt.' Derfor tvivler jeg ikke et øjeblik på o pr igtigheciari af de rosende ord De udtaler (ikke mindst glædede det mig at De forleden så uforbeholdent anerKend te Hj's retfærdlghede.sans). hen da jeg af egen bitter erfaring veto,hvor lidt man selv

kan beregne virkningen af sine ord,og hvor få i vor kreds der bryder sig om at sige deres- venner mindre behagelige sandheder,ville gøre Dem opmærksom på,at den

Jeg nye tone De er slået ind på'hér (og i

den *iuidtsjællendBke") er faldet mange for brystet og har givet an ledning til gisninger og legendedannelaer,ikke mindst

fordi det sag-

2

Le i mere

lige i Leres artikel var så åbenlyst svagt,og de domme eller mindre spøgende form gav udtryk for,forekom uretfærdige.

Hjelmslev kan vare utåleligt eksplicit og formalist isk,han kan være stivsindet og x&xks fanatisk,han er overfølsom og derfor forskanset i en hård og kold form. La en ond og utro akagt ikke straks ville se det lys han bragte, trak han sig derfor ind i sig s elv,-og xjjjU^aikkisx ■■ v. Z5kj,l - .i twu k 'j s... j.. gj •• • w u o>. X-; X --••I J O1 * • Hw r- har så at sige sid n Brøndal-affæren aldrig talt om eller arbejdet vid-; re på sin teori, undtagen,når vi andre har næsten tvunget ham til det. Let er mig.Sli fficher-Jørgenaen.Bjerrum,Togeby og nogle andre har det halve ansvar der srmaKmxijitK for at glossernetikken er kommet til at spille s?) stor en rolle i lingvistkredsen.Len halvdel må bæres af æe med- " *0 ^ 'V' ■*" W' • ' 'rV '-*■ " • JJ * J* * w kW -Vi {g i s W * ' * M> ivii 'J. v. 1 C' i emirer der repræsenterer andre anskuelser ,men. ikke har anmeldt fore— drag eller deltaget i diskussionerne, ilpid sin pinlige sans for det og eksplicite adækvate/udtryk må Hjelmslev derfor opfatte det som ren og skær for- følgelse.når de i antydende og spøgefulde vendinger insinuerer at han har misbrugt sin stilling i kreosen til at propagere for KKkxttx sine egne ideer. Han må i sit indre have hørt et ekko af Brøndals s' " ' *" Sjt silo '*■? ■■**>*> *• v W «*»**' ■ w*/ • I **V& anklager ved. de frygtelige komitemøaer nvor han med et issamser J&- værgede sig mod Kkr-kk der. sidste opblussen af sin gamle modstanders vrede. Og det

.ham dobbelt pinligt at den xyeds af fagfæller som har interesseret sig for hans tanker og som har villet glæde h.atfl me i et festskrift ■mf-' * . w **J*«#a MI Si Jk & d erssT^ 5«fTX i.01.. j 1 .''X 1 • skal gøres latterlige af den grund. Under denne synsvinkel må alle Lere3*kompiiaaenter* føles aom udsøgte spydigheder og spøgen som dødelig hån. - Og i den situation er Piet Hems Grux. nu mindre vel placeret.Hjelmslev har aa .delig taget spøgen for alvor og alvoren for spilfægteri. Jeg minde s fra Leres .smukke lille erindringsbog ordene om at Le fra Leres fader havde arvet en lyst til at få tingene til at ordne sig,ord som gav fuld genklang i mit bryst. Men xermei Le ikke Hj.nok til at forstå,at De med denne drilske spøg har sået et nag som vil

vanskeliggøre alt i remtidigt samarbejde og skærpe den modsætning som vi lidt yngre der med stærke bånd tr knyttet til be-^ge lejre

gerne ville bidrage til at mildne?

3

I Deres sidste brev stiller De omsider et par henkastede spørgsmål som vedrører segen meget mere end hele Deres pamphlet. Hyde De stil-let (og selv forsøgt at besvare) sådanne: ap. ,ville der have vatret rige muligheder for en frugtbar diskussion (hvis De overne vedet mener at deinitionsspm.,har nogen betydning). De spørger om jeg ikke &,nei\kenær"rel ikter". -Jo,naturit0vis,men jeg mener at der er t ilfælde,hvor et sprogfænomen må betragtes under to .synsv inkier idels efter sin rolle inden for den te/cat ,avo? det findes, dels efter den rolle ae s atom e enheder har spiller i en anden sprogt ils tand. Før synkopen har "omlyqsyok© lerne" snt&gel ig varet variaster,efter synk«?pen var de invarianter med en ganske anden funk- tion,og .hvis de i .et spr;og var blevet det. normale udtryk for e.n bøj- nings-elLer afledningskaltgori., vi lle de igen have en next ny funktion

Det er en af sprogforskningen vigtigste opgaver at sammenligne sprog- tilstande,mon "den samme* form skal i hver ny tekst bedømmes efter sin rolle i denne tekst. En gr i., ner dreng vil jeg fra nydansk stand- punkt opfatte som en art afledning (i visse stilarter og iuea "ekspres .siv" betydning). X en .anmærkning vil jeg så gøre .opmærksom på,at en enslydende endelse i visse dial, og på aldre sprogtrin optræder som nominativ - Men De vil dog vel give mig ,ret i,at det vi le være lidet. tilfredseti lends at betegne den som -noainativ i nydansk?? Men lad mi« nu høre,hvordan den traditionelle dvf. af bøjning og afled- ning vil ..kiere disse former'1' Til lands er det, ikke lykkedes mig ot tetseiruiie . synkronisk,men , det er jo. netop for at fylde den slags hul- ler i den tråd. gramm. at vi diskuterer en teori der anviser veje, selv om de er tornefuld« og måske er irrv.ege. Flexion vil De.måske qrøfte en enden gang. Jeg ferst.r Oodt,at De ikke kan. afse tid fra vigtigere opgaver på drøftelser,hvis værdi For det er

5t£ IV

J. 3

De ikke tror på.St* Ellers ville jeg sig Hic Rhodus jo det,som er kernespm. i vor debat,og som jeg ikke har kunnet holde Dem fast på, I Deres indledning går De -så vidt jeg,ae«r- uden om ipm.ved kun at tale om morfemer oa sementerner. Vi kunne altså

4

let enes om at aktivpassiv er morfemer,og hvis De vil dige,at det er utilstrækkeligt at ske Lrte mellem flexiver og derivativer,vil jeg meget gerne gå med til,at der findea formelementer af andre typer,og at diathese altså hverken var 'bøjning eller aleaning. Jeg afviser jo heller ikke kategorisk -at man kan op stille sin "definitionsstrategi" således at a:lle g skårne itr de side kan beholde aiathese i f lexi-tinalæren, jeg g dr - kun o marks om på, a e det "koster** 'anvendelsen af vau« seman- ■ tiske bestemmelser som "agens"* (hvilket jo semantisk sågar skal kunne betggne **han** i nan fik kid). Hår man af og til kon tvivle om Deres bona voluntas og Deres saglig motiver er det meat fordi De overhovedet ikke går ind på det,som • sildsndlingerne drejer sig om,nemlig den -kritiske prøvelse af en beskrivelses- og■definitionsmetode,som i al fald tillader langt skar- pere og mere nuancerede bestemmelser end end nogen tidligere. Det er mig mere og -mere ufatteligt,at det ikke olot er en tankelashed når De vil :afgore bestéimuelsen af en grammatisk form på anden måde end ud fra en given definition. Deres bevis er her virkelig Jesper Ride- fogeda appel til saruvitt ighdden, Id est -konventionen på Bjerget. At førstelærer Brøndklog applauderer er derfor ganske i komediens ånd, og at jeg må'bære odiet -ved Eraami rolle,-er-blot poetisk retfærdighed Endelig Deres mærkværdige påstand om at Be aavner ei atéo.nvor De ken diskutere Mea -mig og åndré.-:iitibsx&*Vi har jo dog nylig diskuteret lydfoirkydnigrrii 3nf, og De veed at vi altid gerne ser Dem d:*r,dg hvis emnet ikke er germansk kan vi jige så let træffes i Fil. Samf. ,siden De nu engang tror at vi er raere medgørlige om onsdageri end om tors- dagen. Jeg kan forvisse Dem-om,at Hr.TTrian ikke-'vil vise sig og • forstyrre idyllen efter det sidst pas erede.Skulle disse Muligheder ikke slå til kan man vel også -mødes privat o\$ hemmeligt hos Laurits Betjent eller den kvikke Kanin eller hvor -man ellers har lyst.Og man

kan vedtage,at enhver der nævner gltséematik -skal' give en - omfang. Tak fordi De gik i forbøn for mig hos Clara Brøndsted har fortsLt mxig

. altså La chmarm.

• •

om det gode resultat.